

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban

2026.05.28.

Az elmúlt időszakban száraz, melegre fordult időjárásunk országsszerte. A gyakori intenzív légmozgás következtében fokozódott a párolgás, a talajaink felső rétege újra száradásnak indult. Az éjszakai hőmérsékletek emelkedtek, gyakran 10 °C vagy afeletti értékek voltak mérhetőek, nappal pedig nem volt ritka a 30,0-32,0 °C-os maximum sem. Csapadék nagyon heterogén eloszlásban hullott, voltak területek, ahol egyáltalán nem esett, másutt 5,0-30,0 mm eső is előfordult viharos szél mellett.

GABONAFÉLÉK

A gabonafélék fejlődése lendületet vett, sajnos sok esetben nem pozitív értelemben. Az újra száraz, alföldi, valamint a homokos talajú területeken a teljes érésű őszi árpa már szőkül és a búza állományokban is gyakori a felszáradás. Kórokozók tekintetében nem látható nagymértékű változás, csupán az eső áztatta, sűrű állományokban látható a **lisztharmat** és a **levélbetegségek** kismértékű erősödése, de a felső levélemeletek általában kórokozóktól mentesek.

A száraz területeken a **kalász fuzáriózis** fertőzésveszélye alacsony volt, a dunántúlon, és az északi országrész egyes területein azonban nagyobb fertőzési eséllyel szerepelt a kórokozó. Párás körülmények között itt sokkal inkább számíthatunk a tünetek megjelenésére.

A **vetésfehérítő bogarak** lárváinak előfordulása, kártétele változó. A foltszerű kártételek néhol a zászlós leveleken is erős mértéket öltöttek, máshol csak észlelési szintű jelenlétük jellemző. A lárvák L1-L4-es fejlettségűek, tehát továbbra is számolni kell az újabb kártételekkel, hacsak nem mossa le őket az eső vagy nem korlátozza tevékenységüket a tartós nyári meleg.

Őszi búzában és őszi árpában a **levéltetvek** és a **poloskák** jelenléte mérsékelt (őszi árpában elszórtan kis levéltetű kolóniák; poloskák: 4-6 db imágó/10 hcs), kártételi veszélyük továbbra is alacsony, de a táblák további ellenőrzése célszerű.

KUKORICA, NAPRAFORGÓ

A napraforgó és kukorica állományokban az esős, meleg napokat követően felgyorsult a gyomnövények kelése, fejlődése. A kukorica táblák jó részén elvégezték a posztemergens kezeléseket (a sárguló, pusztuló gyomok utalnak rá) de még mindig sok esetben látni gyomokkal erősen fertőzött, felül kezelésben nem részesített területeket. A T4-es életformájú gyomok fejlődése mindenütt töretlen, a parlagfű szik-10 leveles állapot között figyelhető meg. Az átlag 6 leveles állapotú, hagyományos és herbicid toleráns napraforgó állományokban **megkezdhető a parlagfű elleni kémiai védekezés!**

Napraforgóban továbbra is észlelési szintű a **levéltetvek** fellépése az állományokban. Az alföldi területeken (Jász-Nagykun Szolnok és Csongrád-Csanád vármegye) **megjelentek a gyapottok bagolylepke első egyedei** a fénycsapdáknál!

A kártevő megfigyelésére a feromon csapdák (vagy lehetőség szerint a fénycsapdák beüzemelésé) kihelyezése időszerű az ország többi területén is! A feromon csapdákat 1,5 m magasságban a tábla szélére, szélvédett helyre javasolt kihelyezni.

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

Csonthéjasokban gyakorivá váltak de az elmúlt héten nem erősödtek számottevően a **sztigminás levélylukacsosodás** tünetei az őszibarack, cseresznye és szilva levelén (ősz-kajsziabarack termésén). A korai érésű cseresznyén a felrepedés, madarak illetve cseresznyelégység kártétele nyomán megindult a **moniliás termés rothadás**. A még ép bőrszövetű, érfélben lévő fajták megelőző védelme javasolt a moniliás-és a kolletotrichumos gyümölcsrothadás ellen.

Cseresznyén a **fekete cseresznye levéltetű** szaporodása tovább folytatódott egy-egy ültetvényben, a védekezés a termés érés függvényében, az élelmezés egészségügyi várakozási idők figyelembevételével mellett javasolt.

Folytatódott, helyenként csökkenő mértéket mutat a **szilvamoly** és a **keleti gyümölcsmoly** rajzása. A csapdafogások alapján a védekezés javasolt.

Az intenzív hajtásnövekedésű **almában** fokozódott a **szürke-és zöld almalevéltetű** felszaporodása és kártétele. Folyamatos, de alacsony egyedszámú az **almamoly** és az **almalevél-aknázómoly** rajzása. Ahol nem tették, a védekezés szükséges a kártevők ellen.

Az érzékeny fajtákban erősödtek az **almafa lisztharmat** tünetei a lombon. Ezzel szemben az **almafa varasodás** és a **körtevarasodás** számára nem kedveztek a múlt heti, főként száraz, meleg időjárási körülmények.

Szőlőben (BBCH 57 – virágok elkülönültek, virágzat kifejlődött) a **nemezes gubacsatka** terjedése mérséklődött. A **tarka szőlómoly** rajzása egyes területeken továbbra is tart, de az egyedszám nem jelentős.

Egy-egy érzékeny fajtában újabb **feketerothadás** levéltünetek jelentek meg, itt a fűrtök védelme érdekében, csapadékos időjárás esetén célszerű a célzott védekezést megkezdeni.

Az éjszakai hőmérséklet emelkedésével (10-12 °C <) nő az esélye a **lisztharmat**, eső érkezése esetén a **peronoszpóra** fertőzésének. A **kifejlődött virágzat érzékenysége** (helyenként virágzás kezdeti stádiuma) **miatt a megelőző védekezések elvégzése aktuális!**

Folytatódott az **amerikai szőlőkabóca** lárvakelése országsszerte. Jelenleg **még mindig L1-es lárvastádiumok figyelhetők meg** az ültetvényekben, de a meleg napok kedveznek a lárvakelésnek, lárva fejlődésnek. Amennyiben marad az eddigihez hasonló időjárás, június első hetében már várható az L2-es lárvastádium megjelenése is.

Az amerikai szőlőkabóca mellett megfigyelhetők az **amerikai lepke kabóca** (*Metcalfa pruinosa*) kis lárvái is a szőlő levelek fonákán, melyek (kis gyakorlottsággal akár szabad szemmel is) jól elkülöníthetők az amerikai szőlőkabóca lárváitól. Az amerikai lepke kabóca lárváinak testfelületén és a tartózkodási helyükön is jól látható viasz pelyhek termelődnek, míg az amerikai szőlőkabóca esetében nem (1-2. fotó).

1. fotó: Amerikai szőlőkabóca (balra) és amerikai lepke kabóca lárvája (jobbra)

2. fotó: Amerikai lepke kabóca lárvája és a viasz szálak a szőlő levél fonákán

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.